

- визначенням ключових індикаторів для аналізу, що дозволяє удосконалити як процес управління, так і процес розроблення стратегії;
- можливістю за результатами діагностики визначати негативні тенденції (дозволяє розробити сценарії розвитку та удосконалення підприємницької діяльності);
- визначенням резервів підвищення ефективності підприємницької діяльності (розроблення управлінських рішень);
- прогнозування результатів підприємницької діяльності (розроблення потенціалу розвитку об'єктів моніторингу).

Підприємницька діяльність як об'єкт аналізу є досить складним об'єктом, оскільки:

по-перше, вона характеризується різноманітністю форм, методів та сфер діяльності;

по-друге, підприємці не мають стандартних форм звітування, що обмежує можливості формування статистичної інформаційної бази;

по-третє, відсутні уніфіковані методичні підходи до аналізу підприємницької діяльності.

На сьогоднішній день аналіз та оцінка підприємницької діяльності є важливим інструментом управління підприємницькою діяльністю, оскільки прийняття рішень без якісної системи моніторингу є складним. Разом з тим формування ефективної системи моніторингу є складним завданням та потребує розробки адекватних методик відповідно до особливостей об'єктів аналізу.

Література

1. Касич А. О., Джура А. М. Стартупи як форма підприємницької діяльності: поняття, значення, зарубіжний досвід. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 2. С. 5–9.
2. Kasych, A., Vochozka, M., Yakovenko, Y. (2019). Diagnostic of the Stability States of Enterprises and the Limits of their Tolerance. *Quality Access to Success*, Vol. 20, No. 172, October 2019, P. 3–12. URL: https://www.srac.ro/calitatea/en/arhiva/2019/QAS_Vol.20_No.172_Oct.2019.pdf
3. Khan, Y. H. (2018). The Effectiveness of Entrepreneurial Activities for Economic Development: A Route to Innovation and Job Generation. *SocioEconomic Challenges*, Vol. 2, Iss. 2, P. 32–40.
4. Mayer, C., Siegel, D., Wright, M. (2018). Entrepreneurship: an assessment. *Oxford Review of Economic Policy*, 34(4), p. 517–539.

УДК 332.1

Ляшенко А. В., студентка гр. БПУА-1-19

Бугас Н. В., к.е.н., доцент кафедри УСІ

Київський національний університет технологій та дизайну

МЕТОДОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

Методологія інтегрованого планування регіонального розвитку в Україні була розроблена як частина Програми ЄС «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні» з метою систематизації та покращення підходу до планування та імплементації регіонального розвитку [3]. Ця методологія покликана сприяти становленню ініціативного та відповідального управління регіональним розвитком, яке є одним із ключових викликів для українських регіонів і країни в цілому. Ініціативне управління розвитком означає творче формулювання майбутнього у поєднанні з систематичними зусиллями, спрямованими на досягнення цього майбутнього. Методологія опосередковано сприяє збалансованому та постійному поліпшенню якості життя громадян України за допомогою: збалансованого розвитку регіонів і громад, створення нових робочих місць та інших економічних можливостей [1], надання якісних публічних

послуг з рівним рівнем доступності, та забезпечення чистого та безпечного середовища проживання.

Таким чином, методологія інтегрує ключові аспекти життєдіяльності і розвитку: економічні, соціальні та екологічні, підтримуючи їх безперервну взаємодію. Надання публічних послуг і просторове планування підтримують реалізацію прийнятих рішень щодо розвитку у певному адміністративному (регіональному) контексті, а також у просторовому вимірі. Методологія сприяє активній участі усіх зацікавлених і компетентних осіб у процесі регіонального планування та реалізації планів розвитку відповідно до їх інтересів і можливостей [2]. Вона заохочує до участі тих, хто очолює державні, приватні та неурядові організації, а також тих, хто переважно був далеко від процесу прийняття рішень – представників уразливих груп – визнаючи таким чином принципи соціальної інтеграції. Методологія передбачає включення місцевих планів розвитку в регіональні стратегії, та включення регіональних планів розвитку в стратегії вищого рівня, такі як Державна стратегія регіонального розвитку.

Методологія представляє собою креативне поєднання ключових компонентів розвитку – соціального, економічного та екологічного з міжгалузевими пріоритетами, і не є просто їх сумою. Методологія передбачає взаємодію різних учасників процесу розвитку у процесі створення спільної перспективи, у тому числі перспективи для зацікавлених сторін, що беруть участь в процесі. Методологія формування соціально-економічного розвитку регіону заснована на якісному і кількісному аналізі реальних економічних процесів, об'єктивних умов, факторів і виявленні тенденцій їх розвитку. Цього можна досягти, використовуючи різні методи моделювання, які допоможуть знайти найкращі орієнтири для економічного розвитку.

Якщо коротко розглядати практичну цінність основних методів соціально-економічного прогнозування, та методи можна відрізнити від інтуїтивних і формальних (розрахунків), які включають такі групи методів як інтуїтивний: методи експертної оцінки (індивідуальні та групові), методи історичного та географічного подібності та прогнозування моделей; формалізовані: прогнозна екстраполяція, моделювання, економікоматематичні методи [4]. Суть методу експертної оцінки полягає в тому, що в основі прогнозування лежить експертна оцінка окремих експертів (індивідуальна експертна оцінка) (аналіз явищ, об'єктів, процесів і можливих способів їх розвитку). Цей метод характеризує завдання прогнозування і систематизує інформацію, необхідну для розробки регіональних стратегій соціально-економічного розвитку та прийняття управлінських рішень; метод прогнозування екстраполяції, суть методу – вивчення минулого і сучасного стану розвитку об'єкта і перенесення з'ясованого в минулому і сучасному розвитку на наступні роки. Таким чином, в функціональних задачах економічних, математичних та інших методів прогнозування економічного розвитку виявляються принципи і внутрішня логіка формування регіональних економік, визначаються їх структури і елементи, їх взаємозв'язку і механізми дії.

Важливо відзначити, що регіональний розвиток має бути економічною, а не політичною чи адміністративною категорією. Різні уряди в різних частинах світу в певних ситуаціях виправдовували втручання держави у забезпечення належних умов розвитку регіонів і громад. Багато країн застосовували саме інструменти економічного розвитку для проведення реформ регіонального розвитку, що не обов'язково вимагало значних змін у системі державних установ і органів або зміни їх повноважень. Переважно, заходи у сфері регіонального розвитку не вимагають фундаментально реформувати державні інститути або запроваджувати більш широкі політичні процеси, такі, як децентралізація або регіоналізація. Ці заходи задумані, і навіть в основному здійснюються з центру, вони прив'язані до конкретних видів діяльності в сфері розвитку і, як правило, залежать від бюджетних трансфертів регіональним і місцевим органам

влади або групам зацікавлених сторін в певній місцевості. Така сукупність заходів визначається національною концепцією регіонального розвитку

Література

1. Проект Європейського Союзу, Підтримка політики регіонального розвитку України. Методологія планування регіонального розвитку в Україні. URL: https://cg.gov.ua/web_docs/1/2014/11/docs/Methodology_of_RD_planning.pdf.
2. Макогон Ю. В. Нова регіональна економічна політика в Україні: проблеми і перспективи розвитку, 2022.
3. Про державні цільові програми: Закон України від 18.03.2004 № 1621-IV. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2004. № 25. Ст. 352. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1621-15>.
4. Методичні рекомендації щодо порядку розроблення регіональних цільових програм, моніторингу та звітності про їх виконання, затверджені наказом Міністерства економіки України від 04.12.2006 р. № 367.
5. Феріна О. Податкові важелі соціально-економічного розвитку регіону. URL: http://www.rusnauka.com/1_NIO_2012/Economics/13_98626.doc.htm.

УДК 338

*Пенцов Д. І., здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
науковий керівник Чернявська І. М., к.е.н., доцент
Дніпровський державний технічний університет, м. Кам'янське*

ПІДХОДИ ДО КОНТРОЛЮ ТА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ КОНДИТЕРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

Ефективне управління якістю кондитерської продукції, що забезпечує високий рівень задоволення вимог і очікувань споживачів, є найважливішою передумовою успіху підприємства. Серед найважливіших факторів, що визначають ефективність системи управління якістю на підприємстві є гарантії високої якості продукції, яка максимально відповідає попиту на неї як в поточний період, так і у майбутньому. Кредо сучасного менеджменту в сфері управління якістю – рівень якості продукції не може бути константою, постійне підвищення якості є засобом існування підприємства [1–3].

Сьогодні у законодавчих актах висуваються обов'язкові вимоги стосовно виробництва екологічно чистої продукції. З цією метою на світовому рівні опрацьовані і прийняті міжнародні стандарти ISO 14000, які встановлюють вимоги відносно захисту навколишнього середовища та безпеки продукції, що випускається. Тобто якість стає всеохоплюючою основою розвитку, сприяє передачі технологій, що впливає на організації, щоб вони приєднались до ініціатив, які в майбутньому покращать довкілля.

Останнім часом, наприклад, особливу увагу спеціалістів починає привертати проблема нестачі мікроелементів у продовольчій сировині. На території України виявлено ряд геохімічних аномалій із низьким вмістом йоду, фтору та інших фізіологічно важливих для життя людей мікроелементів. Недостатнє їх надходження в організм людини з продуктами харчування є досить негативним явищем для здоров'я населення [4]. Раніше серед основних виробників сировини для виробництва продуктів харчування переважали колективні підприємства, а нині все більше продукції виробляється в невеликих особистих селянських, фермерських та інших аграрних господарствах, садово-городніх ділянках тощо, що ще більше ускладнює означену проблему. Контроль за якістю виробництва продукції цих категорій господарств, як правило, не проводиться, як наслідок – можливість одержання якісної продовольчої сировини, необхідної для виготовлення екологічно чистих продуктів, стає проблематичною. За нашими переконаннями, такі господарства повинні мати сертифікат (ліцензію) на право виробництва продукції певного асортименту та якості. При цьому необхідно опрацювати технологічні вимоги на її виробництво.